

Harold Pinter: Vrnitev domov, režija Matjaž Zupančič, SNG Drama Ljubljana, Mala drama

### ANJA GOLOB

Brez dvoma ena najboljših dram britanskega dramatika, ki je, ob množici drugih, leta 2005 za svoj opus prejel tudi Nobelovo nagrado za literaturo in vstopnice za čigar nastop v devetih ponovitvah Beckettove drame Krappov poslednji trak leto kasneje v gledališču Royal Court so bile razgrabljene v parih urah, je stara dobrih štirideset let - in se to njeni aktualnosti niti najmanj ne pozna. Ena temeljnih odlik Pinterjevega pisanja, po katerih je tudi najbolj poznan, je način, na katerega v besedilo vpenja pavze, ter pomen, ki ga imajo slednje posledično za dramaturgijo. Režiser aktualne ljubljanske uprizoritve jih, se zdi, dosledno upošteva; tudi zato smo priča dramskemu času, ki predvsem v prvi polovici predstave teče neverjetno hitro, a vendar mirno in glede vsebine popolnoma utemeljeno. Ekspozicijo zelo dobro ponotranja ter daljša temna scenografija Mete Hočevar, ki si - spričo nujnosti zgornjega prostora v besedilu - v nizki Mali drami pomaga z rabo stropnih in stranskih ogledal. Pinterjevo besedilo je zahtevno, njegovo dekodiranje poteka na več nivojih, nekateri pomeni znotraj posameznih sklopov se, mojstrsko izpisani, pretvarjajoč lastno vsebino vlečejo čez celotno dramo

kot nevidne koprene, ki mestoma z vso silo udarijo v prvi plan. Drama govori o življenju štirih moških pod isto streho - priletnega očeta, ki "ni star", njegovih dveh odraslih sinov ter njegovega brata, ki je šofer v podjetju z limuzinami. Že običajno zaostreni odnosi se odvijajo v skrajno nepričakovano smer, ko se domov na kratek obisk vrne najstarejši sin, doktor filozofije, z ženo, o obstoju katere družina doslej ni bila obveščena. Teddy z družino živi v Ameriki, kjer poučuje na eni od univerz. Tudi on in Ruth naj bi imela tri otroke - tri sinove.

Fascinantna ter do skrajnosti prepričljiva je pri Pinterju predvsem metoda, s katero nastavi dramsko situacijo ter ji nato dopusti razvoj v skladu z njeno lastno, notranjo logiko. Ker Zupančičeva režija ob pomoči dramaturginje in prevajalke besedila Darje Dominkuš omenjeno logiko razume in ponotranja, moremo po mojem mnenju, nekaterim mestoma hlastnim ter zato manj razumljivim rešitvam v toku drugega dela navkljub, govoriti o dobri predstavi izjemno zanimive tematike.

Ob opisanem ogrodju pa se je nujno treba, nujno in nikakor nazadnje, ustaviti pri igri izbrane zasedbe. V predstavi nastopajo Ivo Ban, ki igra očeta, Janez Hočevar (k. g.), ki igra njegovega



Nespregljiva Polona Juh v Vrnitvi domov (Arhiv ljubljanske Drame)

brata Sama, Jernej Šugman v vlogi srednjega sina, Rok Vihar kot najmlajši sin, Uroš Fuerst kot Teddy ter Polona Juh, ki igra njegovo ženo Ruth. Izkaže se, da je zasedba izbrana z izjemno srečno roko. Malenkost je tu in tam po mojem mnenju premočan Ban, v prvi polovici je nekoliko pretih Vihar, toda to je za celoto nepomembno - opozoriti je namreč tu predvsem na izjemno, zavidljivo kvaliteto soigre, zaradi katere je ogled te predstave nujen. Dodatno pa prav posebej opozarjam na Polono Juh. Logika te igre, metoda pristopa, ki se kaže predvsem v razumevanju že zgoraj omenjenih pinterjanskih premorov, način prezence v prostoru ter skrajno disciplinirana govor in dikcija, v katerih gromoglasno zveni vse, kar ni izrečeno, vse to daje slutiti pomemben, nespregljiv napredek v karieri te igralke. Navdušujoče.